

SZASZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XVI. évfolyam 6. (184.) szám, 2014. június

JÖJJ EL, SZENTLÉLEK!

Fájó emberszívbe,
mint gyógyító balzsam,
lázongó lélekbe,
mint hódító dallam,
zokogó sírásra,
mint öröm harangja,
életnek, tavasznak
hívogató hangja:
Jöjj el, Szentlélek!

Gyenge női szívbe,
mint az erő lángja,
kereső lélekbe,
mint lobogó fáklya,
kedvesség és jóság
langyos fuvalmával,
a szelíd Megváltó
gyöngéd uralmával:
Jöjj el, Szentlélek!

Kis gyermeki szívbe,
mint a csengő ének,
ártatlan lélekbe,
mint a vidám élet,
ezüstkacagással,
angyalseregekkel,
atyai mosollyal,
igaz szeretettel
Jöjj el, Szentlélek!

Családi tűzhelyre,
mint a hit szikrája,
– békesség, boldogság
borulván így rája, –
magas palotáknak
fényes nagytermébe,
kicsi házikóknak
virágos csendjébe
Jöjj el, Szentlélek!

Szomorú özvegyhez,
mint a remény napja,
éhezó árvákhoz,
mint az árvák atyja,
könnyek törlésére,
orvosság-adásra,
testvéri szent csókra
és vigasztalásra
Jöjj el, Szentlélek!

Bűnnek tengerében
hánykódó habokra,
minden nemzetekre,
kicsikre-nagyokra,
hitnek sugarával,
Jézus szerelmével,
az örök Atyának
örök kegyelmével
Jöjj el, Szentlélek!

SOMOGYI IMRE

Európa jövője

*Az RMDSZ részéről Winkler Gyula és Sógor Csaba képviseli
a romániai magyarságot az Európai Parlamentben.
Tőkés László a FIDESZ listáján jutott be.*

Brüsszel – az EP épülete

Köszönjük választóinknak, akik hogy az RMDSZ-t tekinti a megértették az erős európai közösség hiteles képviselőjének, parlamenti jelenlét fontosságát. Úgy gondolom, korrekt, kiegyensúlyozott kampányt folytattunk, amelynek központi témái az Európai Unió és az európai intézmények, illetve az európai intézményekkel szembeni elvárásaink voltak. Meg kell köszönnünk a jelölteknek, a kampánystáboknak, aktivistáinknak, helyi és megyei önkormányzati képviselőinknek, mindenkinek, aki részt vállalt ebben a kampányban. Az eredmények tükrében kijelenthetjük, a romániai magyarság újból bebizonyította,

Kevesen szavaztak Romániában

Május 25-én, az európai parlamenti választásokon a több mint 18 millió román választópolgár 32,44 százaléka adta le voksát. Az érvénytelen szavazatok aránya 5,83 százalék volt.

Az érvényes szavazatok 37,6 százalékát a PSD választási listája kapta, így a román kormánypártok 16 képviselőt küldenek Brüsszelbe.

A PNL 15 százalékos eredménnyel hat mandátumot szerzett.

A PDL 12,23 százalékkal öt mandátumot, a Traian Băsescu államfő védnökségével idén alakult PMP 6,21 százalékkal két mandátumot szerzett.

Az RMDSZ-re 350.689-en szavaztak: a 6,29 százalékos eredmény két mandátumhoz volt elég. **Az RMDSZ képviselőjében Winkler Gyula és Sógor Csaba kapott újabb ötéves brüsszeli megbízatást.**

Függetlenül jutott be az EP-be Mircea Diaconu színművész, a PNL-ből kilépett volt kulturális miniszter, aki az érvényes voksok 6,81 százalékát kapta.

Winkler Gyula, az RMDSZ listavezetője Vajdahunyadon

szavazott. – *Arra szavaztam, hogy legyen több támogatás a gazdáknak, hogy vállalkozásaink gyarapodhassanak, hogy településeink szebbek legyenek, a jövő Európájában az erdélyi magyar közösség is elfoglalhassa méltó helyét, és egy olyan keretszabály szülessen az Európai Parlamentben, az Európai Unióban, amely megnyugtatóan rendezi a kisebbségek helyzetét mindenhol Európában.*

Sógor Csaba Csíkszeredában adta le voksát. – *Fej fej mellett halad a két nagy politikai csoport, és nem mindegy, hogy ki fogja Európát igazgatni, úgyhogy nemcsak a magunk sorsáról szavaztunk, hanem Európa jövőjéről is.*

A Szászrégen RMDSZ-kerületéhez tartozó községekben az **RMDSZ 2.660** szavazatot kapott. A PSD 1957, a PNL 1.080 szavazatot mondhat magáénak.

Választások Magyarországon

Rendben zajlott az európai parlamenti szavazás Magyarországon, a korábbiaknál alacsonyabb részvétel mellett. Hat párt szerzett mandátumot. A Fidesz a 21 mandátumból 12-t gyűjtött be, a Jobbik 3, az MSZP és a DK 2-2 mandátumhoz jutott, az Együtt-PM és az LMP 1-1 mandátumot nyert.

A részvételi arány 29% alatt volt Magyarországon, ami az európai átlagnál kevesebb, ennél csak öt országban volt alacsonyabb a részvétel (Csehország, Lengyelország, Szlovénia, Szlovákia, Horvátország). Az európai országokban átlagosan 43,11%-os volt a részvételi arány az EP-választásokon.

A következő magyar politikusok mennek az Európai Parlamentbe:

1. A **Fidesz-KDNP** kijutott képviselői: Pelczné Gáll Ildikó, Szájer József, **Tőkés László**, Deutsch Tamás, Gyürk András, Gál Kinga, Schöpflin György, Erdős Norbert, Bocskor Andrea, Deli Andor, dr. Kósa Ádám, Hölvényi György;

2. A **JOBBIK** kijutott képviselői: dr. Morvai Krisztina, Balczó Zoltán, Kovács Béla;

3. Az **MSZP** kijutott képviselői: dr. Szanyi Tibor, dr. Ujhelyi István;

4. A **DK** kijutott képviselői: dr. Molnár Csaba, Niedermüller Péter;

5. Az **Együtt-PM** kijutott képviselője: Jávor Benedek;

6. Az **LMP** kijutott képviselője: Meszerics Tamás.

(Forrásanyag: Népújság, net)

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

PÜNKÖSD

*Ma is hirdetik az Igét
a pünkösdi tüzes nyelvek,
hogy részesei lehessünk
a mennyei szeretetnek.*

*Lelkesedő, erős hittel
ma is járják a világot,
– égi kincset hintve szerte, –
a hűséges tanítványok.*

*Ne csüggedj el, gyöngye ember,
ha sújt nyomorúság, bánat,
az erősítő Szentlelket
Krisztus adta a világnak!*

*Azért küldötte az Atya,
hogy vigaszul melléd álljon,
s az ég felé vivő úton
győzhess minden akadályon.*

*A Szentlélek erejével
új édenkert nyílik itten;
de hit nélkül boldog élet
sem itt, sem odaát nincsen.*

*Az Atyánál úgy kaphatunk
örök üdvöt, égi helyet, –
ha szívünkbe zárjuk, amit
hirdetnek a tüzes nyelvek!*

PIOVÁN GYÓZÓ

Maros megyei adatok

Az állandó választási névjegyzéken szereplő választópolgárok száma: 481.981

Szavazási részvétel: 148.568 (30,82%)

Érvényes szavazatok száma: 141.794 (95,44%)

1. RMDSZ – 57.082 szavazat, 40,25%

2. PSD-UNPR-PC – 29.411 szavazat, 20,74%

3. Nemzeti Liberális Párt (PNL) – 16.184 szavazat, 11,39%

4. Demokrata-Liberális Párt (PDL) – 11.544 szavazat, 8,14%

5. Mircea Diaconu – 4,26%

6. Népi Mozgalom Pártja (PMP) – 4.630 szavazat, 3,2%

7. Egyéb: 12,9%

Választási adatok Szászrégenből

Szavazásra jogosultak száma: 31.521

Leadott szavazatok száma: 8.531 (27 %-os részvételi arány)

A nagyobb pártok a következő eredményt érték el: PSD: 3.321; **RMDSZ: 1942**; PNL: 885; PDL: 586

Híres unitáriusok (7.)

BARTÓK BÉLA zeneszerző, népzenekutató, zongoraművész, tanár

Bartók Béla a XX. század legjelentősebb zeneszerzője, a közép-európai népzene nagy gyűjtője. Művészete korszakalkotó jelentőségű az egyetemes kultúrában.

Nagyszentmiklóson született 1881. március 25-én. Már ötévesen elkezdett zongorázni tanulni, édesanyja tanította. 9-10 évesen apró zongoradarabokat komponált. Édesapja halála után édesanyjával és testvérével Nagyszőlősrre, Besztercére, majd Pozsonyba költöztek. 1899-ben érettségizett, majd a budapesti Zeneakadémián zongorát és zeneszerzést tanult.

1901-ben tartotta első hangversenyét. Tovább képezte magát. Koncertezett többek között Berlinben, Bécsben, Budapesten, Pozsonyban. 1905-ben részt vett a párizsi Rubinstein zongoraversenyen, sikertelenül. 1906-ban kezdi el gyűjtőmunkáját a népzene terén. Bejárja Erdélyt, jár szlovák nyelvterületen és még Afrikában is. Kodály Zoltánnal közösen kiadja a Magyar népdalokat. A budapesti Zeneakadémia tanára lesz az 1907-es évvel kezdődően, közben feleségül veszi 1909-ben Ziegler Mártát, aki tanítványa volt. Budapesten, 1910-ben kerül sor első szerzői estjére és 1917-ben bemutatják a *A fából faragott királyfi* táncjátékát és *A kékszakállú herceg várát*.

Két évig nem vesz részt a zenei életben, 1919-ben van újra szerzői estje, és 1920-tól kezd újra tanítani, majd egy évre rá koncertezni. Bejárja Európát, koncertezik Svájcban, Németországban, Ausztriában, Angliában és Hollandiában. 1923-ban elválik feleségétől, és nőül veszi Pásztor Dittát. 1926-ban, Kölnben mutatják be *A csodálatos mandarin* című táncszvitjét, utolsó színpadi művét, amit még 1919-ben fejezett be. Megkapja a francia becsületrend ke-

resztjét (1931). 1934-ben bemutatásra került *Cantata profana* c. műve, melyet román kolindákra komponált. Koncertezett továbbá Törökországban, előadást is tartott ott (1936).

Már 1938-ban a kivándorlás gondolata foglalkoztatta, és 1940-ben végleg elhagyja Magyarországot, a New York-i Columbia Egyetemen kap állást. 1943-ban kerül sor utolsó nyilvános hangversenyére. Yehudi Menuhin számára ír hegedűszólót *Szonáta* címen, 1944-ben. Leukémiában szenved, 1945-ben állapota válságosra fordul. 1945. szeptember 26-án hunyt el New Yorkban. Hamvait hazaszállították, és 1988. július 7-én temették újra Budapesten.

Életrajzát 1948-ban fia, ifj. Bartók Béla mérnök, unitárius főgondnok írta meg. Bartók Béla életéhez, munkásságához, művészetéhez az erdélyi magyar irodalomban is nagyszámú tanulmány, cikk kapcsolódik.

Bartók művészetének elfogadtatásában nagy szerepe volt hangversenyeknek, melyeken vagy ő adta elő kompozícióit, vagy más rangos művészek tolmácsolták azokat. Erdélyben először Marosvásárhelyen lépett fel, 1912. április 20-án. Minden színpadi művét itt is bemutatták.

Bartók Béla emlékére születtek különböző zeneművek is, melyek szerzői Oláh Tibor, Vermesy Péter, Zoltán Aladár. Halálának 25. évfordulójára az Igaz Szó, a Korunk, az Utunk, a Művelődés ünnepi számmal adózott. Bartók Béla életműve tovább él, koreográfusokat, operarendezőket, költőket is megihletett, és meghódította a balett világát is.

DEMETER JUDIT NY. KÖNYVTÁROS

Főtámogatók

RMDSZ Főtitkársága, RMDSZ, Communitas Alapítvány, Szászrégeni Vállalkozók Egyesülete.

Támogatók:

Fodor Sándor – Marosvásárhely, György Magdolna – Csíkszereda, Rákosi Magdolna – Sepsiszentgyörgy, Papp Zoltán – Szászrégen.

Köszönjük!

Egyházi és szórványmúzeum Ördögösfüzesen

Az Erdélyi Mezőség északi peremének egyik legrégebbi ősi magyar településéről, az ott élő és dolgozó, ma már nyugdíjas tanár, Lapohos András újabb könyvről tájékoztatjuk olvasóinkat.

Legújabb könyvében – ez már a hatodik –, az *Egyházi és szórványmúzeum* című kötetben átfogó képet tár az olvasó elé arról a küzdelmes és eredményes tevékenységről, amit Ördögösfüzes magyar lakosai folytattak a múzeum létrehozásáért.

Lapohos András bejárta a Mezőség szinte minden települését, felmérte az ott élő emberek életkörülményeit, adatokat gyűjtött 49 református egyházközség történetének megírásához, több mint 3000 diafilmen örökítette meg a még létező egyházi kincseket (régii harangok, úrasztali terítők, kegytárgyak stb.), az egyházközségek sorsáról, az elhagyott települések életéről, templomok, kegytárgyak pusztulásáról. Az a cél vezérelte, hogy meg kell találni a módját ezen értékek megmentésének, hogy évezredek múltunkat, amit őseink létrehoztak, a mai és következő nemzedékek számára is láthatóvá kell tenni.

Az 1928-ban ledöntött harangláb makettje – Páll András munkája

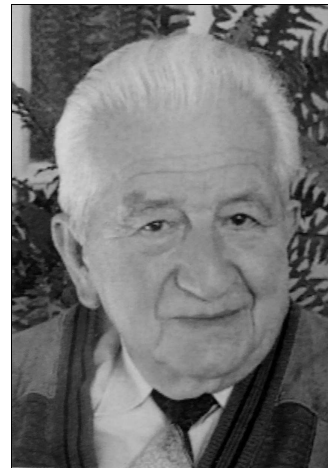
tentiszteletre a református híveket.

1994 szeptemberében mutatták be a gyűlekezetnek a haranglábról készült fényképet, és a Zergeboglár csapat néhány volt tagja mondta el a harangláb történetének rájuk gyakorolt hatását. Idézünk a visszaemlékezésből:

„Szelvitorlája jelzi, hogy 1671-ben épült. Évszázadok lettek azóta a múlté, de nékem az idők távlatából is üzen elődeink életéről, tiszta hitükről, élni akarásukról, amit átadnak nekünk, késői utódoknak. Valahányszor a kisharangot hallom, amely a harangláb tornyából lett áttéve a mai toronyba, mindig mond valamit. Harangzúgásában ott az üzenet: Tartsuk meg hitünket és nyelvünket, mert ez a legszebb feladat e földi létben. Ahol nem ezt teszik, ott az idő múlása csak szomorúságot hoz. Elnémulnak a harangok, az ima nem száll a magasba, de mi nem ezt akarjuk. Vigyük tehát tovább kultúránk gyökerének, a haranglábnak az üzenetét, és mint méltó utódok mondjuk és fogadjuk meg: megmaradunk nyelvünkben és hitünkben..., népem állni fogja a viharokat.”

Néhány volt tanítványa elvállalta, hogy megépíti a harangláb makettjét, mely elkészülte után Lapohos tanár lakásán kapott szállást. De ő nem ezt akarta, az elképzelése az volt, hogy a lakosság ismerje meg e kincset. Így született meg az elhatározás, hogy építsenek egy helyiséget, melyben otthonra talál egy egyházi és szórványmúzeum. Ebben kiállíthatnák a harangláb makettjét és a településük múltjából összegyűjtött értékes kultúrkinccseket. Így kezdődött el a nehéz, sok utánajárást igénylő, akadályokat leküzdő, a jóváhagyás megszerzéséért folyó, kitartó munka. Lapohos tanár nem adta fel, vállalta a küzdelmet.

Az anyagi nehézségek leküzdésére létrehozta a Szülőfalu Alapítványt. 1997. december 7-én megszületett az egyezség, melyben többek között leszögezték, hogy a Szülőfalu Alapítvány vállalja, hogy az ördögösfüzesi református egyházközségre semmilyen anyagi megterhelés nem hárul, ami a kiállítási terem megépítését illeti. Minden építkezési költséget a Szülőfalu Alapítvány alapjából fedeznek. A kiállítási terem, felépülve, az ördögösfüzesi református egyházközség tulajdonát képezi.

Lapohos András

Másfél évi kitartó küzdelem után 1999 júliusában Bustya Dezső püspökhelyettes jelenlétében megtörtént az egyházi és szórványmúzeum alapkövetétele. Az alapkövetési iratban többek között ez áll: „*E kis múzeum az eleső mezőségi népet fogja szolgálni. Az itt összegyűjtött kultúránk gyökérszállai dokumentumairól tanítani, nevelni szeretnénk, hogy elősegítsük az eleső mezőségi nép fiait identitástudatuk, vallási, népi hagyományaik megőrzésében.*”

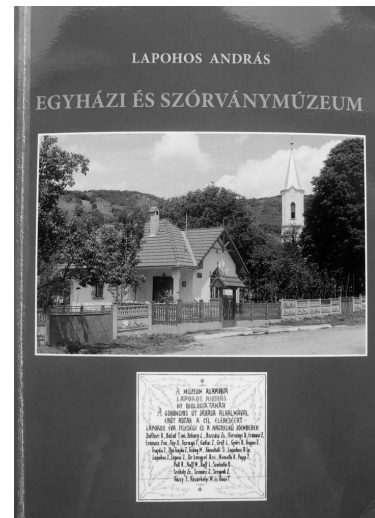
A múzeum kazettás mennyezetének egy része az ősi templom kazettáinak másolata, a többi pedig az Erdélyi Mezőség szórványfalvai templomainak úrasztali terítői motívumait örökíti meg.

A múzeumban található évszázados bibliagyűjtemény, imakönyv, énekeskönyv, melyet a falu lakói és elszármazottak ajándékoztak. Több festőművész munkái tekinthetők meg a település régi házairól, a haranglábról a múzeumban. És a gyűjtemény állandóan bővül, gazdagodik.

A múzeumba látogató tudomást szerezhet arról a tevékenységről is, amit a Szülőfalum Alapítvány a környező településeken végzett: megjavították a

göci református templomot, átvették a gondozását, bebútorozták a sajósárvári templomot, Magyararköblösön megszervezték az elszármazottak napját, felújították a magyarderzsei templomot és még sorolhatnánk azt a mentő tevékenységet, amit Lapohos András, ez a „cselekvő magyar értelmiségi” tesz az erdélyi magyar közösgéért.

Szászrégen és vidéke települései magyar nyelven tanulói diákjainak is nagy élmény lesz, ha meglátogatják a múzeumot.

Lapohos András legújabb könyve

CSERNÁTONI JÓZSEF NY. TANÁR

Kelemen Lajos DR. GIDÓFALVY ISTVÁN (9.)

Ezalatt – két és fél év elteltével – beköszöntött az új párhoz az örömdetes családi esemény. A fiatalasszony jó előre a szülői házhoz utazott le, s így ott, Kuttyfalván született 1889. június 24-én első és utolsó gyermekük: István. A születés azonban a várakozás első nagy öröme után előbb súlyos élet-halál aggodalmakat, s következményeiben a szülők egész életére kiható megpróbáltatást is okozott. A nehéz szülés a szép fiatal anyának majdnem az életébe került, s a szakorvosok a családnak tudtára adták, hogy egy esetleges új gyermek nemcsak kockáztatja, hanem el is viszi az anya életét. A két csupa szív embernek aztán ezzel a nehéz tudattal kellett folytatnia fiatal életét. Nem csoda, hogy olyan féltően szerették gyermeküket, s ebben újra természetesen az édesanya járt elől.

Dr. Gidófalvy István mindig elfoglaltatást kereső, örök tevékeny egyénisége egyik fő munkatérét református egyházában találta meg. Családja századok óta buzgó református volt, s neveléséhez híven, Szászrégenbe jutásának első évétől kezdve kivette részét a református egyházközségi, majd a görgényi egyházmegyei életben. Az egyházközségbe ez a tevékeny buzgóság éppen a legjobbkor érkezett.

Az új református templom az ő megérkezésekor már felépült, de nem volt teljesen befejezve, s hiányzott a belső berendezés. Az egyházközség pénzforrásai és a hívek áldozati lehetőségei

kimerültek, s nem volt más mód hátra, mint az akkor legszokásosabb táncmulatsággal egybekötött hangverseny és műkedvelői előadás rendezése, melyből legalább a hátralevő kiadások egy részét fedezni remélhették. A hangverseny védnökeinek báró Kemény Kálmánné báró Bánffy Polixéniát és testvérét, báró Bánffy Zoltán főispánt kérték fel, akik mindketten, mint közeli szomszéd falvakban lakó és otthon is buzgó egyháztagok, szívesen vállalták ezt a megtiszteltetést és az ezzel járó anyagi áldozatot. Az előkészítő munka mozgótelekél pedig Gidófalvy István állott be, s a folytonos rendezői munka mellett vállalta a műkedvelői előadás egyik szerepét is, mely aztán mulatságos helyzetet teremtett részére és körülötte.

Gróf Fredró (János) Sándor Az egyetlen leány című egyfelvonásos vígjátékát választották előadandó darabnak, melyben egy földesúrnak öt különböző házasságából származó öt leánya okozza a bonyodalmakat. Az apa öt különböző intézetben neveltette leányait, kik mind „egyetlen leánynak” tudják magukat, s apjuknak a szünidők kezdetét is ügyes taktikával és egy öreg inas segítségével sikerült megúsznia. Két leánya férjet is kapott neveltetése helyén. Apjuk egyik születésnapján azonban megtörténik a baj. Egyszerre jön öt távirat, hogy a leányok érkeznek, s a két asszony leánya férjével együtt. Az egyik férjet Gidófalvy játszotta. A jelenés

azzal kezdődik, hogy amint a férj belép az ajtón, a sok csomagot, amit az állomásról cipelt, a földhöz vágja, s mérgesen kiabálni kezd: „Ez már hallatlan: jövök, hogy apósomat születésnapján üdvözljem. Fáradtan érkezem az állomásra. Be akarok szállni a reám várakozó kocsiba, de az orrom előtt egy idegen úr egy nővel elfoglalja, és én ott maradok a csomaggal együtt. Neked ilyen apád van!” – fordul a feleségéhez mérgesen.

Az egész darab mulatságos, de a Gidófalvy által játszott szerep végtelenül komikus is. Az előadás 1889. december 9-re volt kitűzve, de a próbák már októberben megindultak. Szép, meleg őszi napok voltak, s a próbákat nyitott ablakok mellett folytatták. A kisváros kíváncsi lakói a közjegyzői lakásból kihallották az utcára a közjegyző szerepéből folyó türelmetlen kiabálást, s nemsokára az a hír kapott lábba, hogy a közjegyzőpár válik. Ezt az ismerősök természetesen nem hitték, de mikor többen állították, hogy maguk is hallották a nyitott ablakon át a közjegyző szokatlanul indulatos kiabálását a feleségére, néhány leányos mama már reménykedni kezdett, míg minden kiderült. Természetesen mindent megtudtak az érdekeltek is, és Gidófalvy kitűnően mulatott a darabnak akaratlanul is csinált hírverésen.

Az előadásnak fényes sikere volt. A marosvásárhelyi és kolozsvári lapokon kívül írt róla a Budapesten megjelent Fővárosi Lapok is. Az anyagi sikert pedig a számadatok bizonyítják a legjobban. A 750 forint bevételből a kiadások leszámításával 510

forint maradt a református templom javára. Még nagyobb volt az erkölcsi siker. A közönség és a sajtó a legnagyobb elismeréssel szólt a valóban pompás eredményről.

A templomépítés és -berendezés céljára már azelőtt is és azután is rendezett táncmulatságot és majálist a sétatéren. A gyermekekből zenekart állított össze, s a fővárosból hozatott egy hatalmas ládával a katonazenekarok hangszereihez hasonló, de papírmásé bigofonokat, s ezeket kiosztotta az ifjú seregnek.

A majális előtt már hetekkel zengtek az utcák a gyakorlástól, s nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is hosszasan emlegették a majálison szerepelt afrikai zenekart.

A kitartó törekvés és munka aztán eredményt hozott: Szász Domokos református püspök 1890. október 5-én felszentelhette az új templomot. A püspök Gidófalvyékhoz szállott, kiknek ekkor a főtéren csinos saját házuk volt, s ez vette át házigazdáival a sűrű vendéglátó szerepét.

(folytatjuk)

Ifjabb Gidófalvy István

Vörösmarty Mihály

Tartson meg az isten

*Tartson meg az isten
Minden magyar embert,
Azután a többi,
Ha rosszban nem hevert.
Mert a gazemberért
Még vizet sem adok,
Gazt még földemben is
Tőből kiszaggatok.
Végre tartson isten
Épségben bennünket.
Mert sok terhes munka
Kívánja kezünket.
Kezünk után legyen
Mezőnk virágzásban,
Büszkén mutathassuk,
Hogy szabad földünk van.
Jusson és maradjon
Termésünk díjából;
Így osztozunk meg jól
Isten áldásából.*

Az 50 éves vendiák-találkozó alkalmával egészséget, boldogságot és hosszú életet kívánunk osztályfőnökünknek, Nagy János tanár úrnak és az 1964-ben végzett osztály minden tagjának!

Fotó: Balázs Csaba

SZÁSZRÉGENI VÁLLALKOZÓK EGYESÜLETE *ISTEN ÁLDJA A TISZTES IPART!*

A céhektől napjainkig (16.)

Az 50-es évek növekedési gócpontjai jelentős változást mutatnak a jelenben. Eltolódást figyelhetünk meg Ázsia felé az olcsó munkaerő és a támogató kormánypolitikák miatt a szolgáltatási és termelési szektorban. Kína a világ gazdaság növekedésének 30%-át, India a 15%-át adja. Az olajtermelő államok és Oroszország, a tartósan magas olajáraknak köszönhetően, garantált extrabevételekre tesz szert.

A globalizáció lehetővé tette a tőke, az ipar, illetve a technológia elterjedését bolygónkon, ami nem jöhetett volna létre az információs technológia gyors fejlődése nélkül. Legfontosabb hajtómotorját a transznacionális társaságok képviselik, és a teljes világkereskedelem kétharmad része ezek tevékenységéből származik. Több multi összebevétele meghaladja sok ország bruttó nemzeti jövedelmét. Az amerikai Chevron olajkitermelő és -finomító társaság 2011-ben 253,7 milliárd USD bevétel mellett 26,9 milliárd USD hasznot termelt, míg Románia bruttó nemzeti jövedelme ugyanabban az évben 182,8 milliárd USD volt, 4,4%-os hiánnyal.

A transznacionális társasági forma a második világháborút követő években jelent meg (amerikai székhelyű cégek kezdtek terjeszkedni, majd az 1970-es években európai és japán cégek is). E vállalatok terjedését, szabályozását, együttműködését, monetáris biztonságát nemzetközi szervezetek

támogatják, mint a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap és a Kereskedelmi Világszervezet. Érdekképviseleti szervezetük, a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara 1919-ben alakult, párizsi székhellyel, és több mint 7000 tagja van 146 országban.

A multinacionális cégek a befogadó országokra pozitív hatással vannak, és előnyösek a tőkehiány csökkentésére, új munkahelyeket teremtenek, hazai beszállítóktól vásárolnak, javítják az ország szerkezetét, korszerűsítik a technológiát, hátrány azonban a gazdasági és technológiai függőség, a hazai vállalatok piacról való kiszorítása, a profit repatriálása, környezetszennyező iparágak betelepítése és nem utolsósorban a különböző gazdasági engedmények, amelyek a hazai befektetőket nem illetik meg.

A világ kétezer legnagyobb cégének rangsorában a Forbes magazin szerint az olajcégek vezetnek, és mesés vagyonokra tesznek szert a növekvő olajárak mellett. A vezető az amerikai Exxon Mobil, amelyet az egyetlen nem olajvállalkozás, az Apple követ. Ezek után az orosz Gazprom, a holland Shell és az amerikai Chevron zárkózik fel. A világ kétezer legnagyobb cégei között még mindig az amerikai és japán vállalkozások dominálnak, de egyre több a kínai cég is.

(folytatjuk)

BARTA KÁROLY

Felhívás

Kedves ismerősök!

A szászrégeni Szórványkollégium egyik diákja VIII. osztályt végez. Tanulmányait a Kolozsvári Református Kollégiumban folytatja. Ez havonta 650 lej kiadást jelent a kollégiumot működtető magyarfülpösi Szivárvány Alapítványnak, amely 25 szociálisan hátrányos helyzetű diák anyanyelvi oktatását biztosítja térítésmentesen. Ezért kérünk titeket, hogy lehetőségeitek szerint járuljatok hozzá az iskoláztatási költségekhez, mert célunk nem az, hogy csak óvodába, elemi iskolába járjanak gyermekeink, hanem szakmát, jövőt biztosítsunk számukra. Nemzetünk megmaradásának a zálogát az itthon maradó munkás fiatalok jelentik! Ha többet szeretnétek megtudni alapítványunk tevékenységéről, kérjük, olvassátok el a közelmúltban rólunk megjelent újságcikkét: <http://www.szekelyhon.ro/aktualis/marosszek/megtarto-munka-aszorvanyban>

**István, Attila, Norbert, Sándor,
Albert, Erika, Andrea**

Mindenkinek köszönjük a segítséget.

A szászrégeni Szórványkollégium lakói

A Görgényi Református Egyházmegye templomai (17.)

Holtmaros

Holtmaros a Maros folyó bal partján, Szászrégentől 13, Marosvásárhelytől 50 km-re, a közút mellett fekszik. Nevének változatai: Holtmorus (1319), Holtmaros (1503), Holth-Maros (1509), Holtmaros (1512) és azóta, ma is. Román neve előbb Mureșmort, majd később Lunca Mureșului.

A holtmarosi egyházközség keletkezését homály fedi, csak azt olvashatjuk róla, hogy „egy úri és 24 jobbágycsaládból alakult”. Bod Péter (1756) Magyaró fliájaként említi a Görgényi Tractus 32 egyháza között.

Az 1797. július 7-én tartott Nagyenyedi Generális Synodus engedélyezi anyaegyházzá szervezését. Első lelkipásztora Beke Sámuel volt.

1840-ben Bánffy Mihály és neje, Lázár Karolina három hold földdel és a szombati malomvámval ajándékozta meg az egyházat.

1868. október 11-én tűz keletkezett, amely a szél „segítségével” egymás után borította lángba a házakat, köztük a templomot és az egyház épületeit is. Így 22 család maradt hajlék nélkül és 116 lélek súlyos szegénységben.

A gyülekezet ekkor 400 lelket számlált, s a nagy nyomorúság közepette se temploma, se békessége nem volt. Lelkészeivel, Zakariás Károssal perben volt, aki, mielőtt a per lejárt volna, állásáról lemondott. A sokféle módon „meglátogatott nyáj” lelki legeltető nélkül maradt. Ilyen szörnyű állapotban találta a gyülekezetet Benkő János esperes, aki a szabad ég alatt összegyűjtött népnek Sir. 3:31-32. alapján – „Örökké el nem hagy az Úr, mert ha bánattal illet, ismét kegyelmes lészen az Ő kegyelmességének gazdagsága szerint” – hirdette az Igét. Nyomban 100 Ft segílyt adott, amellyel deszkát vásároltak, s a kormo-

A templom belseje

A holtmarosi református templom

san ég felé meredő templomfalakat ideiglenesen befedték.

1871-ben Beke György lett a lelkipásztor, aki szeretettel és buzgósággal pásztorolta a nyáját, s megható, ahogyan ez a maroknyi holtmarosi református gyülekezet vívta harcát, hogy megépítse Isten házát.

1867 végére a templom elkészült, majd két harangot öntettek és orgonát készítetttek. A templom ünnepélyes felszentelése 1882-ben történt.

„Te pedig, jó holtmarosi nép – hirdette az Igét Nagy Péter püspök –, emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr..., hogy megsanyargasson és megpróbálgjon téged, hogy nyilvánvalóvá legyen, hogy mi van a te szívedben.” (V. Mózes 1:8-15)

1892-re az eklézsia minden kárát kiheverte, és felépítette az új, két tantermes iskolát, 1914-ben az új lelkészi lakást. 1933-ban közmunkával és pénzbeli áldozattal felépült a művelődési otthon is.

Lelkészek: Beke Sámuel (1797–1800), Janó András (1800–1810), Kónya József (1810–1820), Kónya Sámuel (1820–1825), Albert György (1825–1828), Molnár György (1828–1844), Ördög András (1844–1857), Bitai Károly (1857–1859), Zakariás Károly (1859–1871), Bóka György (1871–1904), Kiss Ferenc (1905–1928), Székely Viktor (1929–1932), Benedekffy Dániel (1932–1946), Bíró Ferenc (1947–1985), Bartha József (1985 – mind a mai napig).

BARTHA JÓZSEF LELKIPÁSZTOR
(folytatjuk)

(Magyarai Hunor – A Görgényi Református Egyházmegye templomai)

A családi élet példája FERENCZ LÁZÁR EMLÉKÉRE

Irányadó a katolikus vallásban, hogy fontos a családban a gyermekeknek látni és megélni édesapjuk férfias hitét, mert az anya-apa szeretete előképül szolgál a minket szerető, gondoskodó Isten megismerésében.

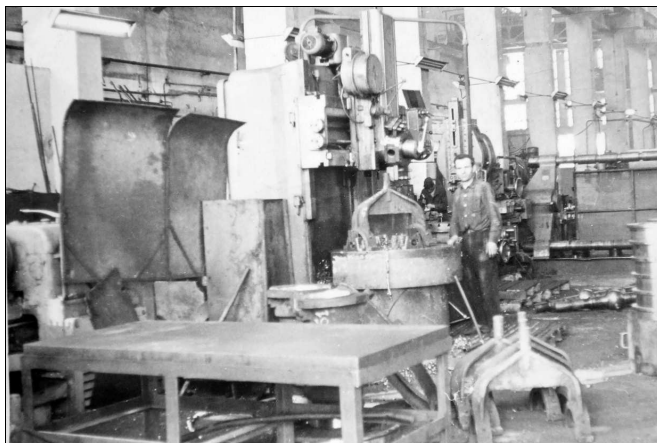
Ha a szülők hitelesen élik az életet, szeretik, becsülik nemcsak egymást, de embertársaikat is, jól végzik a munkahelyi feladatukat, odafigyelnek arra, hogy mit olvasnak és milyen a részvételük a közösségi életben, mindez kihat gyermekeik életére is. Ezeknek az élethelyzeteknek nem volt könnyű megfelelni a múltban, és manapság sem az. Személyes példa azért mindig van és volt is.

Ferencz Lázár földi élete is ilyen volt.

1933. március 25-én született Csíkszentdomokoson. Távoli rokona volt a boldog emlékű Márton Áron püspök úrnak. Népes családban látta meg a napvilágot. Hatan voltak testvérek, így nagyon korán megismerte a kemény munkát. Az általános iskola elvégzése után két évet dolgozott Balánbányán. A jobb munkakörülmények reményében jött több társával együtt a szászrégeni Foresta erdőkitermelő vállalathoz. 1954-ben Laposnyán súlyos baleset érte a rönkök szállítása közben. Az egyik lába nagyon megsérült, és a marosvásárhelyi orvosi bizottság úgy döntött, hogy amputálni kell. E nehéz helyzetben Lázár nem engedett az orvosok érveinek, kereken kijelentette, hogy nem egyezik bele az amputálásba, mert a legjobb orvos az Úristen, aki őt meg fogja gyógyítani. Az történt, hogy a hosszadalmas gyógyulás miatt kimaradt a katonaszolgálatból. Később egy speciális szakiskolába felvételizett Galacra, ahol aztán négy éven keresztül gyakorlati képzéssel a hegesztő, lakatos és fémesztergályos szakmát tanulta ki.

Egyik vasárnap a szentmiséről hazafelé menet azt mondta nekem Lázár, hogy igaza volt a püspök úrnak a szentírásai idézet emlegetésében, miszerint a Jóisten a szerencsétlenségből is jó dolgot tud kihozni, vagyis „Az Istent szeretőknek minden a javukra válik”.

Lázár a három mesterségből a legjobban a fémesztergálást kedvelte. Az 1960-as években már jó hírneve volt a szászrégeni IRUM-nak. Kemény próbaidő után ehhez a vállalathoz alkalmazták vasesztergá-

Szerette és megbecsülte a munkát

lyosnak. Később a legnagyobb, a Carel nevű esztergán dolgozott, mozdony-, vasúti kocsikerekek és más vasúti alkatrészek precíz és igényes megmunkálásával foglalkozott. Lelkiismeretes, jó szakmunkásként ment nyugdíjba, harmincévi munkaidő után.

Ferencz Lázár életének öröndetes eseménye volt az 1964. május 30-án a gyergyóremetei Évával kötött házassága. Boldog családi életük eredményeképpen három gyerekük született, akiket tisztességgel és becsülettel neveltek fel. Közülük csak egy él itthon Szászrégenben, ugyancsak három gyermek édesanyja. A tanítói munka nehéz, de ugyanakkor szép és nemes feladatát látja el. Két testvére távol a szülői otthontól, de annak melegét és szerető légkörét nem feledve, máshol vert gyökeret.

Ők életük minden megnyilvánulásában, hitben és jószágban szüleik életének szép példáját követik.

Társadalmunk legkisebb sejtje a család. Nem mindegy tehát, hogy mit lát nap mint nap, milyen légkörben nő fel a gyermek. Az otthonról hozott értékek nagyon fontosak, rányomják a bélyeget nemcsak a saját életünkre, de közösségünk életére is. Ha jövőt akarunk magunknak, nem kívánhatunk jobbat, mint minél több példás, igazi keresztényi életet élő magyar családot.

FARKAS DOMOKOS

Részvét nyilváníás

Őszinte részvétünket és mély együttérzésünket fejezzük ki id. Biró Sándor nyugalmazott református lelkipásztornak felesége elhunytá alkalmából.

BIRÓ SÁNDOR ZOLTÁNNÉ szül. **DÉNES ILDIKÓ** tiszteletes asszony, nyugdíjas egészségügyi középkerület élete fáradhatatlan és

önzetlen szolgálat volt családjában és hitestársa mellett a szentábrahámi, csekefalvi, héderfaji és kispülpösi református gyülekezetekben.

Emlékét szeretettel őrizzük. Isten nyugtassa békében.

A Szászrégen és Vidéke szerkesztősége

Tanulni kell, szeretni kell

ÚTRAVALÓ VÉGZŐSEINKNEK

Immár az ötödik alkalommal búcsúztatják végzős diákjainkat a XI.-esek. A maturandus lassan hagyománnyá válik a mi iskolánkban is. Az elsők voltunk ezelőtt négy esztendővel osztályommal, akiket így ünnepeltek egy évvel kisebb társaik. Azóta egyre színvonalasabbá vált a maturandus. Ilyenkor visszatekintünk az elmúlt négy esztendőre. Eszünkbe jut sok kellemes pillanat, a diáksínyek, egyes, nem kedvelt tanórák gyötrelmei, barátságok, jó bulik, kirándulások és megannyi szép emlék. Lassan lepergett a négy középiskolai esztendő.

Kedves diákjaim, sokan közületek már eldöntöttétek, hogy miként tovább. Lezárult életeteknek egy rövid szakasza, a gyermekkor elszállt, egy új és sokkal felelősségteljesebb idő közeleg. Búcsúztok az iskolától, ilyenkor a szülők, nagyszülők, barátok és nem utolsósorban a tanáraitok is igyekeznek jó tanácsokkal ellátni benneteket.

Osztályfőnökként egynéhány gondolatot osztok meg veletek. Tudom, nagyon nehéz eligazodni ebben a felkavarodott világban. Az erkölcsi értékrendek felbomlani látszanak. Az élet hihetetlenül felgyorsult, és nektek alkalmazkodni kell. Nehéz a társadalmi integráció. Most, amikor elhagyjátok a családi fészket, nagyon sok veszélynek lesztok kitéve. Az idősebbek azt mondják, hogy meg kell tanuljatok a saját lábatokon megállni. Én hiszek a becsületes munkában, abban, hogy az ember csak tanulással és munkával boldogulhat az életben. Ugyancsak hiszek abban, hogy a családnak sorsdöntő szerepe van a társadalomban. Reményeink szerint ti is felelősségteljes felnőttekké váltok, akik majd saját gyermekeiteknek egyengetitek életük útját, átadva szerzett tapasztalataitok legjavát, építgetve rövidebb, hosszabb távon a jövőt. Tisztességről, helytállásról,

szellemi örökségünk védelméről, anyanyelvünk megtartásáról fogtok gondoskodni. Segítsen ebben a tisztességes keresztény polgári öntudat és a magyar önazonosságotok.

A megtartó erőnek szánt gondolatokat alátámasztanám néhány irodalmi példával: Arany János így gondolkodik: „Legnagyobb cél pedig itt, e földi életben – ember lenni mindig, minden körülményben”. Gárdonyi Géza pedig azt mondja:

Petru Maior Tehnologiai Liceum, XII. B. Bozsoki Soós Zoltán osztálya

Lucian Blaga Tehnologiai Liceum XII. B. Bőjte Kinga osztálya

Lucian Blaga Technológiai Líceum, XII. E. Nagy Imre László osztálya

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve. Bármit elveszthet, visszaszerezheti, de ha a nyelvét elveszti, Isten sem adja vissza többé”.

Tisztelt kollegák, osztályom nevében is megköszönöm a felelősségteljes, fáradtságos munkát és türelmet. Köszönöm a XI. B osztálynak és osztályfőnökének ezt a meghatározó búcsúztatót, és mindenkinek köszönöm, akik osztályom munkáját, nevelését segítették!

Kedves diákjaim, eszembe jut, hányszor méltatlankodtatok bizonyos tantárgyak miatt. Talán sok dolgot fölöslegesnek véltetek. Választ keresve,

egyszerűbben nem tudnám elmondani, hogy miért kell tanulni, mint egy nagyon kedves verssel. Nemes Nagy Ágnes így írja *Tanulni kell* című versében:

Tanulni kell. A téli fákat.
Ahogyan talpig zúzmarásak.

Tanulni kell. A nyári felhőt.
A lobbanásnyi égi-erdőt.

Tanulni kell a mézet, diót,
jegenyefát és úrhajót,

a hétfőt, keddet, pénteket,
a szavakat, mert édesek,

tanulni kell magyarul és világot,
tanulni kell mindazt, ami
kifarul,

ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.

Kívánok sok sikert az érettségi vizsgákon és kívánok még több sikert az élet minden vizsgáján! Áldja a Jóisten életeteket, szüleiteket és szeretteiteket!

BOZSOKI SOÓS ZOLTÁN TANÁR
(Petru Maior Technológiai Líceum,
a XII. B-sek osztálya)

Vendég voltam Varsolcon

Május 8–11-e között zajlott a XVI. KÁNYÁDI SÁNDOR SZÁVALÓVERSENY országos szakasza a Szilágy megyei Varsolcon.

Büszke vagyok arra, hogy én is képviselhettem megyénket hat társammal együtt e rangos rendezvényen, a Maros Megyei Tanfelügyelőségnek köszönhetően.

Nagy élmény volt számomra, mivel nemcsak a verseny volt izgalmas, hanem a kézműves-tevékenységek is érdekesek és hasznosak voltak.

Megismerkedtünk a krasznai tájházzal és a helyi műemlék

templomot is meglátogattuk. Csodálatos helyeken jártunk, de számomra a legtöbbit a vendéglátó Bartus Jakab bácsi és kedves felesége, Katica néni vendégszeretete jelentette. Nekik köszönhetően is egy feledhetetlen hétvégét tölthettem szüleimmel a hepehupás Szilágyságban.

Ezúton kívánok minden varsolci szervezőnek és vendéglátónak jó egészséget, hogy folytatni tudják ezt a nemes munkát ezután is minden évben!

ALBERT ZALÁN,
III. oszt., Beresztelki
Általános Iskola

Zalán és vendéglátói

Naptári rendszerek és időszámítás (2.)

Az év január elsejei kezdete csak a középkor folyamán lett általános, a napok éjfélről éjfélig mérése pedig már újkori módszer.

A mai Európában használt hónapok már nem azonosak a holdhónappal, hanem a napév önkényesen 12 részre osztott szeletei. Mivel egy holdév (12 hónap) csak 354 nap, a holdév és a napév viszonylata: 100 holdév egyenlő 97 napévvvel. A holdévet használó népeknél 100 év telik el addig, amíg a napéven alakuló naptárban csak 97. Mivel a holdnaptár alapformájában kevésbé követi az évszakok változását, földművelő népeknél ritkán találkozunk vele. Ebbe természetesen nem tartoznak bele a naptár rögzülése után életmódot váltó közösségek.

A holdévnaptárak mindig 12 hónapból álltak, míg a szoláris naptárak nem mindig tartalmazzak hónapokat. Így például az aztékoknál 18, az ókori Rómában eredetileg 10 hónap volt. Rómában más – ma már különösnek tekinthető – szokás is volt a tárgyban, hiszen a hónapok nem adott, előre kiszámított időben kezdődtek, hanem a papok hirdették az új hónap kezdetét, miután a holdsarló megjelenését észlelték. Ez a hónapkezdő nap volt a calenda (calare – kiáltani), amelyből a ma széleskörűen használt kalendárium szó ered. A magyar hagyomány szerint ennél sokkal többet jelent ez a kifejezés. A kalendárium a magyar emberek többsége számára egyenlő afféle okos tanácsadással, emlékeztetővel, a tudni- és a tennivalókat akkurátusan sorba rendező naplóval.

A napokat a holdciklusokkal számoló mezopotámiai kronológiák rendezték 7-es ciklusokba, amely a 29 napos holdhónap egyik lehetséges felosztása volt. Az sem kizárt, hogy a holdfázisok (új-, növekvő fél-, teli- és csökkenő félhold) hozzávetőleges hosszát vették alapul.

A zsidók az Egyiptomból való kivándorlást (exodus) követően tértek át az ott megszokott dekádperiódusról a hétnapos rendszerre, amit a Szentírás szerzői a Teremtés könyvébe építve a dogmák szintjére emeltek.

A babiloni naptár, fejlett csillagászati ismereteik folytán, a legrégebb időben nagyon rendezett volt, és a lunisoláris éven alapult, vagyis Kr. e. 4500 esztendővel holdévekben számították az időt. 12 hónapból állott, amelyek felváltva 29 és 30 naposak voltak. A mi esztendőnknek 12 hónapra, a nappalnak és éjjelnek 12-12 órára való felosztása Babilóniából ered.

A görögöknél is a holdév dívott eredetileg, régen. Az ókori görögök az első olimpiai játékoktól számították az időt – i. e. 776. Ugyanakkor az egyes városok helyi időszámítása eponum jellegű volt. Szolón már Kr. e. 594-ben Athénben ezt úgy rendezte, hogy a már régen megkülönböztetett évszakokkal való egybehangzás végett, négyévenként 30 napos hónapot, egy második Poseideont iktattak be. Érájuk már ak-

kor az olimpiai volt, emellett éveiket a királyok, majd archonok szerint számították; a 61. olimpiában (Kr. e. 500 körül) Kleoshatos már pontosabb eredményre jutott. Az év hossza 365 és egynegyed nap volt. A hetet a görögök nem használták, hanem a hónapot három dekádra osztották. A görög év a hold változása folytán vagy június vagy július végén kezdődött.

Az egyiptomi állam kialakulásakor, az i. e. III. évezred elején a naptári gyakorlat már bizonyos hagyományokra támaszkodott. Már használtak egy tapasztalati alapokon nyugvó parasztkalendáriumot, amely az évet a Nílus áradásától a következő áradásig számította, a közbeeső időt pedig a termelőmunka egyes szakaszainak megfelelően három részre osztotta: az áradás, a vetés és az aratás időszakára. Évek hosszú során át gyűjtött tapasztalatok vezethettek arra a megállapításra, hogy a Nílus két áradása között nagy átlagban mintegy 300-370 nap telik el. Később olyan csillagászati jelenséget kerestek, amely pontosabb naptári meghatározást tett lehetővé. Ezt találták meg a Szóthisz (Sirius) heliakus felkelésének időpontjában, amely sokéves tapasztalat szerint július 19-re esik és egyidejű a Nílus áradásának leggyakoribb kezdetével. Ezt az eredményt az egyiptomi csillagászok az Óbirodalom idején, az i. e. XXVIII–XXVII. században érték el. Az akkor kialakult naptár a Hold járásától most már teljesen függetlenül az évet 12, egyenként harmincnapos hónapra osztotta, s a fennmaradt 5 napot, a „toldaléknapokat” a hónapok rendjén kívül álló ünnepnapoknak nyilvánította.

Az i. e. III. évezredben alakult ki az évmegjelölés módszere, amely konkrétan az évkönyvek vezetését jelenti. Az egyiptomi időszámítás kiindulópontja mindig az aktuális uralkodó trónra lépésének esztendeje.

Az egyiptomiaktól való a hét: a napot estével kezdték. Kr. e. 25-ben Egyiptomban a juliáni naptárt fogadták el, 1898 óta a Gergely-féle használatos.

Mohamed előtt az északi arab törzsek holdévet használtak, amelyet időről időre szökőhónapok beiktatásával hoztak összhangba a Nap járásával. Az ily módon felmerült visszaélések kiküszöbölésére a próféta egyszer s mindenkorra megtiltotta szökőhónapok beiktatását, és csak a 354, illetve 355 napos holdévek használatát engedélyezte, ezt harmincéves ciklus szerint valósítják meg. Az iszlám évei a napévtől való 11 napos eltérésük miatt mozgóévek. Az egyes hónapok és ünnepek fokozatosan tolnak el, és kb. 33 év alatt végigjárják az év egész hosszát.

Ramadán hónap az iszlám böjti hónapja, eshet nyárra is, télre is. Ennek következtében a mohamedán évek rövidebbek a mieinknél (100 holdév egyenlő kb. 97 napévvvel), s ezt a mohamedán évekre való átszámításnál is figyelembe kell venni.

(folytatjuk)

CSERNÁTONI JÓZSEF

Köszönöm, Istenem, az édesanyámat!

Az RMDSZ Szászrégeni Nőszövetsége a Radnótfáji Egyházközség Nőszervezetével közösen szervezett sikeres karácsonyi vásárt követően újabb tevékenység megszervezését tűzte ki célul.

Egyeztetve a magyar tanárokkal, tanítókkal – a gyerekek csak az iskolában dolgozzanak –, meghirdették az anyák napi tehetségkutató versenyt *Édesanyámnak* címmel irodalmi alkotások (vers vagy próza) és kézművesmunka kategóriában.

A verseny ünnepélyes kiértékelője 2014. május 11-én zajlott a Radnótfáji Református Egyházközség új templomában. Székely György tiszteletes az igeolvasás után a világszerte ünnepeelt anyák napja történetéről számolt be, mely visszanyúl a ókori Görögországba. Dsida Jenő *Hálaadás* című versének meghallgatásával elkezdődött a kiértékelés külön csoportosításban, I-IV. és V-VIII. osztályosok kategóriában.

A szép színes rajzok, az ölelő anyuka keze, a virágcsokor, a napos, zöld fákkal díszített játszótérek, a virágos rétek melegséget, az édesanya iránti szeretetet tükrözik. Elképesztő fantáziával készítették el a színes papírból alkotott, csavart, tekert díszeket, és nagyon szépen festették, színezték a kis fakérgeket.

A sorok rímelve, nem rímelve, tele vannak szeretettel, lelkességgel, vigasztalással, bocsánatkéréssel, köszönettel, hogy a Jóisten ilyen-olyan édesanyát ajándékozott nekik:

Anyák napi vetélkedő – díjazottak

„Úgy szeret engem, mint a szorgos kis méhek a lépes mézet”, „olyan, mint a színes tulipán, mely a kiskertből a legszebben mosolyog rám”, „olyan, mint a gyertyaszál, olyan fényesen ragyog”, „olyan, mint a hold az égen, margaréta a füves réten”, „úgy szeret, mint édesapám”, „olyan puha a bőre, mint télen a hó”, „nem játssza a főnököt”, „az arca olyan, mint a naplemente, szemei olyanok, mint két árva őzike az erdőben”, „olyan puha a keze, mintha felhő lenne”.

Nekünk, a zsűri tagjainak, nehéz feladatunk volt, nem volt könnyű dönteni és felállítani egy sorrendet a díjazáshoz az értékes, tehetséges alkotásokból. Az V-VIII. osztályosoknál kevesebben neveztek be a versenyre, itt első

helyezett a kézműves csoportban Banga Anita és prózában Székely Zsófia. Az I-IV. osztályosok díjazottjai: kézművesek, első Demeter Tímea-Antónia, második Sükösd Anita és harmadik Bakó Imola-Adrienn, valamint az irodalmi alkotásoknál első Sándor Tihamér, második Orosz Zsolt és a harmadik Nagy Flórián. A díjakat Tudor Vera, az RMDSZ Nőszervezetének országos alelnöke adta át, aki két könyvet is adományozott. Kellner Csaba szászrégeni író, művész 12 könyvével gazdagította a díjakat.

Gyerekek, az elismerő oklevelet nem hiába kaptátok, mind ügyesen dolgoztatok! Visszavárunk más rendezvényeinkre, versenyeinkre!

MENYEI ILDIKÓ

Az Édesanyám

Az én édesanyám a legcsodálatosabb asszony a földön. Mindig olyan szépen ápol, nevel, gondoz és legfőképpen szeret. Egyszer, amikor beteg voltam, odajött az ágyamhoz és addig gyógyítgatott, amíg meggyógyultam. Én pedig nagyon csodálkoztam, hogy milyen szeretetkészségesen gyógyított meg. Ezt neki nagyon köszönöm, hisz szívét-lelkét beletette, csak gyógyuljak meg. Én pedig ettől fogva

mindig felköszöntöttem anyák napján, és mindig azt mondtam: „Istenem, köszönöm az édesanyámat!”.

Most is, ahogy így írok, megtelik könnyel a szemem, hiszen mindennél jobban szeretem az édesanyámat!

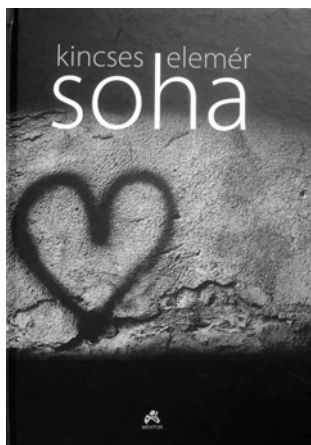
Szeretlek, édesanyám!

SZERETETTEL, FIAD, TIHAMÉR

Ősbemutató és könyvvásár

A szászrégeni Petru Maior Városi Könyvtár földszinti előadótermében május 15-én a marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó szervezésében a Mentor, Magvető, Európa, Kalligram, Helikon, Móra könyvkiadók gazdag választékából válogathattunk akár ballagásra is szépirodalmi, történelmi, a gyermekirodalom alkotásai, ismeretterjesztő albumok közül. Örövendetes, hogy aki benézett a könyvtárba, az könyvvel távozott.

18 órától ősbemutatóra került sor. Kincses Elemér erdélyi magyar író, drámaíró, rendező *Mindörökké* című regényét még melegen, a kiadótól hozták. A könyvet Káli Király István, a Mentor Könyvkiadó főszerkesztője, a Romániai Magyar Könyves Céh igazgatója méltatta. A kötetlen párbeszéd alatt a régi

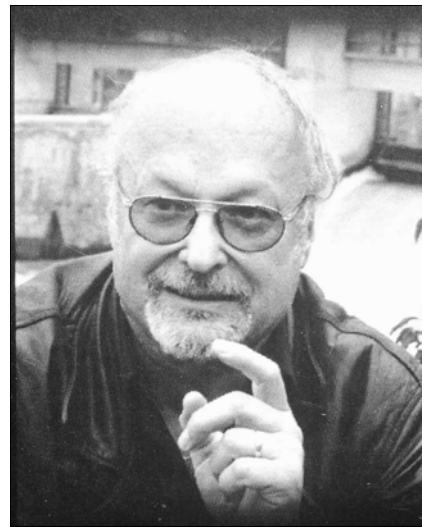
jó barát íróval megtudtuk, hogy Kincses Elemér már színi pályája kezdetén elkötelezte magát az írásművészet iránt is, mint kiforrott drámaíró kezdte. Több mint 160 darabot Marosvásárhely mellett Budapesten, Egerben, Szabadkán, Bukarestben, Kolozsváron, Craiován rendezett. Kiderült, hogy a *Mindörökké* szerelmes regény, egy lehetetlen sze-

relemről fantáziál, és úgy tudja elmesélni, hogy a könyve szövegét átítatja a humor, az ironia és az önironia.

Pál-Antal Sándor erdélyi magyar történész, levéltáros hatkötetes sorozatának bemutatása, *Székely székek a 18. században*, Káli Király István méltatásával fényt derített a sorozat tárgykörére, mely a székelység múltját, intézményrendszerét, lakosságának összetételét, vagyoni helyzetét kutatja. A népességi viszonyok, a magyar összlakosság tényleges létszámának a megállapítására keresi a választ.

A kellemes hangulatú est végén a megvásárolt könyveket Kincses Elemér aláírásával látta el és megígérte, hogy a harmadik regényét is elhozza Szászrégenbe.

Visszavárjuk!

Kincses Elemér

MENYEI ILDIKÓ

Az én Édesanyám!

Édesanyám a legjobb, legkedvesebb és legszebb a világon. Nélküle olyan a világ, amilyent nem is képzelhetünk el: üres. Amikor édesanyával töltöm az időt, valahogy olyan hamar telnek a percek, mint a szemhunyas.

Az ő haja olyan göndör és dús, mint a szép, zöld fenyőerdő, vagy a virágokkal tele rét. Nagyon csinos, és olyan puha a bőre, mint télen a hó. Jó ízlése van az ékszerek és a ruhák területén is. Ő minden fajta virágot szeret, azért, mert olyan szépek és ők is élőlények. Csak egyetlenegy hibája van, hogy sokat dolgozik, és keveset vagyok vele.

Tele van a szíve boldogsággal és szeretettel. Amikor beteg vagyok, egész éjszaka képes ott virrasztani az ágyam mellett. A mosolya betölti minden ember szívét boldogsággal és szeretettel. Ő az én őrzőangyalom és a csillagfény, ami megvilágítja előttem az utat. Minden jót megad nekem. Mindenkivel szépen viselkedik, senkit sem néz le. Neki mindenki ember. Nem tesz különbséget a szegény vagy a gazdag emberek között. Nagyon

segítőkéz és minden betegen segít. Nem játssza a főnök szerepét. Gyöngéd és bátor. Az arca olyan, mint a naplemente, szemei olyanok, mint két árva őzike az erdőben, tele vannak gyengédséggel és fényességgel.

Én azért szeretem és tiszteltem édesanyámat, sok köszönettel is tartozom, amiért világra hozott, szeretettel és boldogsággal felnevelt és megtanította, hogy mi a jó és mi a rossz, éveken keresztül velem volt, vigyázott rám, szeretgetett, tanítgatott, játszott velem, megadott mindent, amit csak szerettem volna, és ami jó is volt nekem. Ezért benne bízom a legeslegjobban, és ő a legjobb barátom a földön. Neki elmondhatom, mi fáj, mi bánt és mi mardossa a szívemet.

Kívánok édesanyámnak sok egészséget, szeretetet és boldogságot a következő időkben.

Szeretlek, Édesanyám!

SZÉKELY ZSÓFIA, VI. B

Alexandru Ceușianu Gimnázium

Hagyományörző Rügyecskék Népdalvetélkedő

A szászrégeni Eugen Nicoară Művelődési Ház és a Humana Regun Egyesület ebben az esztendőben is megszervezte a Hagyományörző Rügyecskék népdalvetélkedőt. A VIII. alkalommal sorra került rendezvénynek május

29-én a művelődési ház nagyterme adott otthont.

A versenyt II., III. és IV. osztályosok számára hirdették meg. A döntőben 18 „rügyecske” vett részt Szászrégen iskoláiból.

Változatos repertoár

Átalmennék én a Tiszán, Kihajtom a libám a rétre, Tavaszi szél, Fecske-madár, Édesanyám rózsa-fája, Zabot vittem, A malomnak, Haza is kéne menni, Én az éjjel nem aludtam – csak néhány az elhangzott dalok közül. A versenyzők két-két népdallal léptek fel, az egyiket Ioan Conțiu tanár vezetésével, a művelődési ház népi zenekarának kíséretében adták elő.

Bevezetőként a gyerekek a hangszerekkel ismerkedtek, s ezzel fel is oldódott a verseny előtti feszültebb hangulat.

A háromtagú zsűri – Brassai Noémi óvónő, Sükösd Angella óvónő a Humana Regun Egyesület részéről és Szabados Márta óvónő, a budapesti Dévai Nagy Kamilla Krónikás Ének- és Zeneiskola végzettje – hozta meg a végső döntést.

A nyertesek

A VIII. Hagyományörző Rügyecskék népdalvetélkedőn első lett **Rázmán Eszter Ágota**, az Augustin Maior Gimnázium III. B osztályos tanulója, Mátyás Erzsébet tanítónő osztályából.

Második **Mezei Tünde** – IV. osztály, Augustin Maior Gimnázium, felkészítő Géczi Melinda tanítónő.

Harmadik helyen végzett **Menyhárt Franciska**, az Alexandru Ceușianu Gimnázium II. osztályos tanulója, tanítónő Kislaki Eunika.

A zsűri a Humana Regun Egyesület különdíját az egyetlen legényke résztvevőnek, **Simon Loránd Szilárdnak**, a Florea Bogdan Gimnázium III.-osának ítélte, akit Costin Annamária készített fel.

Érdemklevéllel térhetett haza **Géczi Eszter Izabella** (III. oszt., Augustin Maior Gimnázium, tanítónő Mátyás Erzsébet), **Biró Szende Ágota** (IV. oszt., Augustin Maior Gimnázium, tanítónő Géczi Melinda)

Rügyecskék 2014-ben

Fotó: FAGY

és **Csuka Szidónia** (II. oszt., Florea Bogdan Gimnázium, tanítónő Simon Andrea).

A nyertesek az oklevelek mellett emléktárgyakat kaptak.

– *Köszönjük a tanító néniknek, hogy komolyan foglalkoztak a gyerekekkel. Meg is volt az eredménye, hiszen a vetélkedő a tavalyihoz képest sokkal magasabb szintű volt. Öröndetes, hogy egyes kisdíjakok évente visszatérnek, ez arra utal, hogy a rendezvény révén is jobban megszeretik a népdalt, ápolják és továbbviszik hagyományainkat* – nyilatkozta Szabados Márta, a zsűri elnöke.

Fellépett a tavalyi győztes is

Amíg a zsűri döntött, a tavalyi győztes Borbély Bartis Zsuzsanna III. osztályos (Petru Maior Technológiai Líceum, tanítónő Kiss Dána), Bondor Renáta (V. osztályos, szintén a PMT líceum tanulója), valamint a Florea Bogdan Gimnázium Gyöngyvirág néptáncsoportja (koreográfus Nagy Lehel Levente, a Maros Művészegyüttes táncosa, csoportvezetők Gál Gabriela tanárnő és Ördög Imola tanítónő) szórakoztatta a közönséget.

A rendezvény szeretetfogadással zárult.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Maifest Sächsisch–Regenben

Az idén május 11-ére, vasárnapra időzítették a Maifest ünnepséget Szászrégenben. Már a reggeli órákban érezni lehetett a készülődés lázát a városban, népviseletbe és ünneplőbe öltözött fiatalok, meglett és időskorú emberek a templom felé vették útjukat.

A nem régeni eredetűeket mindjárt fel lehet fedezni abból, hogy nem a templom belseje felé pillantgatnak, inkább sandán felfelé, a torony magasságába, aztán, ha nem észlelik a ferdeséget, csalódottan, mintha csak véletlenül esne, elcsámborognak kissé odébb, jobb szöveget keresve, hogy hátha-hátha bejön az a fránya szemmérték. Nem egy Pisa, de a miénk... Ahogy keresztül-kasul járom a templomudvart, egyre gyakrabban üti meg a fülemet magyar szó. Hát itt már minden szász magyar? – töprekedem, miközben román és német szavak is beszüremkednek a tudatomba.

Kreuzpolkd és Patschgalopp

A kijelölt – és kifüggesztett – időponthoz viszonyítva fél órával később ér véget az istentisztelet. Ennyit a német pontosságról – nyugtáznám a történetet, ha rögtön fel nem fedezném, hogy a lelkészek hárman vannak.

A rezesbanda diktálja a sétálóíramot, a főtér felé vezető utca telides-teli vonuló emberekkel. A Kerekerdő tisztásán a város polgármestere, Maria Precup, a Német Demokrata Fórum (NDF) helyi elnöke, Zayzon Róbert és a három evangélikus lelkész, majd Manfred Schüller, az ausztriai szászok egyesületének elnöke üdvözölte a fellépőket s ünneplőket. A marosvásárhelyi Papiu iskola német tánccsoportja nyitotta a fellépők sorát. Kreuzpolkd, Patschgalopp, s ki tudná felsorolni még, mi minden porzik a lányok-legények csizmája, cipellője alatt.

Háromszáz táncos

Közben Zayzon Róbert elmondja, hogy a meghívott fellépők száma megközelíti a háromszázat. A németországi, ausztriai és svájci vendégek mellett az ország csaknem minden olyan településéről jöttek vendégek, ahol szászok is laknak – mondja magyarul az elnök. A kérdésre, hogy akkor most már minden régeni szász magyar-e, nevetve válaszol: „Nekem édesanyám volt szász, aztán, hogy tizenharmadik éve vagyok az NDF helyi elnöke, gyakran rám kérdeztek – mi is vagyok tulajdonképpen? Kutatni kezdtem a családfákat, aztán mostanra kiderült – 73 százalékban vagyok szász. Az senkinek ne legyen furcsa, hogy itt három nyelven beszélnek. A tősgyökeres régeniek mindig is anyanyelvi szinten beszéltek a három nyelvet. Ez így volt rendjén, s így lenne ma is”.

Közben a placcon a papiusok a beszterceiekkel keverednek, s ropják, most már együtt, a polkát. A besztercei Regenbogen (Szivárvány) tagjai s a vásárhelyi táncosok úgy mozognak, mintha már időtlen idők óta együtt gyakoroltak volna.

Svájci-régeni lelkész

Két polka között a svájci Klaus Neugeborennel beszélgetek. Ő 1976–80 között a szászrégeni evangélikus templom lelkésze volt, utána hagyta el az országot. Bár sokszor volt már itthon a barátoknál, Maifesten

Az evangélikus templom

még sohasem vett részt. Mint érdekesség említi – 1925-ben az ő nagyapja javította a szászrégeni evangélikus templom bádogtetőzetét, 1976-ban az ő lelkészége alatt festették újra a templomot. Elmesél még egy érdekes történetet: „A feleségemmel voltunk itthon, ő bement egy üzletbe, s ott a kiszolgálónő, látva, hogy külföldi, azt mondta, ez itt Régen, beszéljen románul. A feleségem nem tudta mire vélni a dolgot, s csak akkor világosodott meg, amikor egy másik kiszolgálónő kijött utána az utcára, s elnézést kért a kolléganője viselkedése miatt. Na, ez az, ami itt régen nem történhetett meg, s aminek most sem lenne szabad megtörténnie” – hessegeti el a történetnek még az emlékét is az immár svájci állampolgárságú szászrégeni lelkész.

BAKÓ ZOLTÁN

(Vásárhelyi Hírlap, 2014. 05. 13.)

Gézungúzok – Diákszínpad IV. Szászrégeni Diákszínhátszó Találkozó

A szászrégeni Humana Regun Egyesület és az Eugen Nicoară Múvelődési Ház szervezésében június 4-én került sor a Gézungúzok – Diákszínpad, IV. Szászrégeni Diákszínhátszó Találkozóra. A találkozó hat csoport nyolc darabot mutatott be.

A legkisebbektől a felnőtt nézőkig mindenki találhatott magának való darabot: volt mesejáték, sulikomédia, bohózat és drámajáték is.

A Florea Bogdan Gimnázium Cipike csoportja Fodor Sándor Csipike, a gonosz törpe című mesejátékát adta elő. Az Augustin Maior Gimnázium Nilas Mihályok színhátszó csoportja Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálíg című darabját, a Petru Maior Technológiai Líceum Cipetke csoportja szintén Móricz-darabot, mégpedig a Fillentőt adta elő.

Ugyancsak a Petru Maior líceumot képviselték a Rosszcsontok csoport nyolcadikosai. Ők Vadas László Pótvizsga című sulikomédiájával remekeltek.

A Lucian Blaga Technológiai Líceum Fantázia színhátszó csoportja két darabban jelentkezett: Rejtő Jenő Pemete a remete című vígjátékával és Szepessy Gábor Valóság-show drámajátékával.

A házigazdák, az Eugen Nicoară Múvelődési Ház Csim-Bumm gyermek színhátszó csoportja szintén két darabban – Fábían András Habakuk c. sulikomédiájával, valamint Marton Lili, Fábían András Négykör című sulikomédiájával – lépett fel.

Légy jó mindhalálíg – Nyilas Mihályok

Fotó: FAGY

A csoportok emléklapokat, emléktárgyakat kaptak. A rendezvény szeretetfogadással zárult. A több mint száz diákszínhátszó és a szépszámmú közönség számos élménnyel gazdagodott a színhátszó találkozó alatt.

A rendezvényt a Communitas Alapítvány, az RMDSZ, az Eugen Nicoară Múvelődési Ház és a Humana Regun Egyesület támogatta.

Lapunk következő számában részletesebben is beszámolunk a csoportokról és a IV. Szászrégeni Diákszínhátszó Találkozóról.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Mi a vétünk?

Sokat gondoltam azon, vajon mit vétettünk mi, színhátszerető, -látogató szászrégeni lakosok, hogy minket messzi ívben elkerülnek a színházi társulatok úgy általában, de főleg a marosvásárhelyi. Pedig vevők vagyunk nemcsak a kabaréra – egyedül ezzel megtisztelnak –, hanem a komolyabb darabokra is. Nem hiszem, hogy valaha is fél terem előtt kellett volna szerepelnie a társulatnak városunkban. Annak idején, mikor Marosvásárhelyről Szászrégenbe köl-

töztem, közel negyven éve, gondoltam, sebj, hiszen minden darabot megnézhetünk, mert ide is kijönnek velem. De nem így történt. Eleinte jöttek, de egyre ritkábban, míg végül sehogy.

Tudom, a színházak nincsenek könnyű anyagi helyzetben, nem egyszerű turnézni, autóbusz kell, meg sokszor a díszletek szállítása is gond. Mikor hallom vagy olvasom az újságban, hogy elmennek Medgyesre vagy Balánbányára,

s hozzánk 32 km-re nem, nagyon tudok bosszankodni.

Nem mindenki pattanhat autóba, mert nincs is, hogy bemenjen Marosvásárhelyre megnézni egy darabot, sok az egyedülálló középkorú vagy idős ember, aki nagyon szívesen eljárna színházba, még ha az egy kis anyagi megterheléssel jár is. Igaz, vannak kisbuszok, azzal is be lehet menni, csak sajnos, nincs amivel hazajönni, mert fél kilenckor van az utolsó járat. Egy nyugdíjasnak pedig még 20 lej útiköltség a jegy ára mellett sok.

A tavaly a szászrégeni magyar napok alkalmával, valami csoda folytán – most is megköszönöm azoknak, akiknek ez köszönhető –, mi is láthattuk a híres Bányavirág előadást, amely nagyon tetszett, lenyűgö-

zött, még román ajkú barátnőm is élvezte. Mi, szászrégeniek is vágyunk minőségi színházi előadásokra. Mi az oka, hogy minket elkerülnek, mit, ki ellen vétettünk? Nem lehetne erre is valami megoldást találni, oly kevés az előadás vagy koncert. Nyári időszakban az evangélikus egyház vállal fel orgonakoncerteket, és meghív különböző előadókat, de máskülönben nagyon kevés igazi kulturális eseményre van kilátás. Még szerencse, hogy a Kemény János Művelődési Társaság vagy a Humana Regun Egyesület, az egyházak közreműködésével, szervez minőségi találkozókat. Tehát mi a vétünk, miért kerül minket a marosvásárhelyi társulat előadásaival?

DEMETER JUDIT
NY. KÖNYVTÁROS

Megdöböntő

Sokat morfondíroztam, hogy ez a kis írás nyilvánosság elé való-e. Végül döntöttem: nem árt, ha odafigyelünk bizonyos dolgokra.

Történt, hogy április 17-én az Unitárcoop Alapítvány egy buszra való önkéntese – jórészt hölgyek – Kolozsvárra kirándult. Szép nap elébe néztünk, az időjárás is kegyes volt. A kincses város szépségei elragadtattak. Programunk zsúfolt volt: látogatás a botanikus kertben, a történelmi belváros műemlékeinek felkeresése, s délután a Valahol Európában című zenés darab a Magyar Operában.

Egyik fiatal társunknak elintéznivalója volt Magyarország kolozsvári konzulátusán. Elintézte a hivatalos ügyét, s kilépve a hivatal ajtaján, megállt az épület előtt, és átlapozta iratait. Két arra sétáló, a többségi nyelvet beszélő hölgy közül az egyik egysze-

rűen leköpte. Ifjú önkéntesünk megrökönyödve, értetlenül bámult a nyüzsgő tömegben továtúnó hölgyeményekre. Az undorító cselekedetet nem utcagyerekek, hanem jól öltözött felnőttek követték el. Engem azóta is gyötör egy gondolat: hogyan költözött ez a vad gyűlölet egyes emberek lelkébe? Ez a történet nemcsak meghökkentő, de riasztó is, ezért jó odafigyelni rá.

Történt eme balkáni, primitív eset a XXI. században, néhány méterre az igazságos Mátyás és Bocskai István szülőházától, a Szent Mihály-templomtól, Fadrusz János 112 éves szobrától, a Bánffy-palotától, Közép-Európa legszebb főterén. Csoda, hogy nem bírok napirendre térni fölötte?

KISGYÖRGYNÉ BARLA JÚLIA
NY. MAGYARTANÁR
(Népújóság, 2014. május)

Radikálisan átalakul a román labdarúgó-bajnokság

A román labdarúgó-bajnokság élvonalának radikális átalakításáról döntött az 1. liga közgyűlése.

A jelenlegi 18 csapatos bajnokság a 2015-2016-os idényre 14 csapatosra szűkül. A 26 fordulós alapszakasz után az első hat helyezett folytatja a küzdelmet a rájátszás felsőházában, ahol szintén mindenki játszik mindenkivel hazai pályán és idegenben is. A belga modellt alkalmazzák, eszerint a csapatok az alapszakaszban összegyűjtött pontok felét tarthatnák meg a rájátszásban. Hasonló rendszer szerint zajlik ugyanakkor a küzdelem az alsóházban, ahonnan az utolsó két helyezett kiesik, az ötödik pedig osztályozót játszik.

Ekkor a 2. ligában – a korábbi tervek szerint – már

egyetlen, húszas csoportban kerül sor a mérkőzésekre: az első kettő egyenesen feljut az élvonalba, osztályozóra pedig a harmadik helyezett lesz jogosult.

Az új formátum azt jelenti, hogy izgalmasabb végjátékban dőlhet el a bajnoki cím, hiszen a felsőház rájátszásában a legerősebb csapatok mérkőznek meg egymással. A bajnoki hajrában több rangadó lesz, ettől pedig a romániai futball felvirágzását várják a szakági vezetők.

Az új rendszerre való áttérés azt is jelenti, hogy a 2014-2015-ös idény végén hat csapat búcsúzik az élvonaltól, és a helyükre csak kettő érkezik a másodosztályból.

Népújóság

Valahol Európában (2.)

ÚTINAPLÓ

Már egy napja, hogy elindultunk Régenből, az eddig megtett út 1051 km. Az osztrák-német vámnál számítógépes ellenőrzés, komputerbe teszik az útlevelet és kéri az autó zöld színű biztosítókártyáját. Egy egész órai alkudozás után sem akarja a „bitang” szőke egyenruhás az átlépést engedélyezni, ugyanis a számítógép kimutatta, hogy az útlevelemben tévedés van: Bukarestben elírták a belépési dátumot – VI. hó 10. helyett VII. hó 10-et írtak. Egy feltétellel átengednek: ha politikai menedékjogot kérek. Nem komolyan mondom Vilunak, hogy politikai menedékjogot fogok kérni, erre Vilu meglepődve esedezik, hogy meg ne próbáljam tenni, mert őt itthon rács mögé zárják, hisz ő vállalta a felelősséget azért, hogy visszajövünk. Kellemetlen a helyzet, nincs más megoldás, vissza kell utazni Bécsbe, és a német követségen elrendezni a határátlépést. A visszautazásnak pozitív és negatív oldalai voltak: pozitív, hogy jobban megismertük Bécsset, negatív, hogy időt veszítettünk, többet utaztunk, benzinre és kempingezésre több német márkát költöttünk.

A visszainduláskor igyekeztünk, hogy a német követséget még nyitva találjuk, de nem sikerült. Ezek után egy napra Bécsben kellett maradnunk, sétáltunk, ellátogattunk a Schönbrunn kastélyhoz, gyönyörködtünk a szépséges parkban, a falegyenesen megnyírt magas tujafákban, sok dísznövényben, zöld pázsitos sétányokban, amelyeket kétoldalt rózsák szegélyeztek, sok szobor, vadrucákkal teli tó, képelepot vásároltunk, fotóztunk. Az óra 16-ot mutatott, elindultunk sátortábor keresni. A periférián hamarosan találtunk egy jól szervezett kempingtábor – árnyékos hely, komoly vízellátás, mosdó tusolóval, mosoda géppel, konyha, ebédlő. Sátrat húztunk, egy éjszakára 80 schillinget kellett fizetni. A táborban találkozunk egy iraki orvos párral, az orvos közben beteg lett és ételmérgezéssel kórházba került.

1976. június 15. reggel, igyekszünk a német követségre. 50 schillinget fizetünk, és van érvényes vízumunk. Megnézzük a Déli pályaudvart, sörözünk (egy sör 10 schilling), beváltunk 500 forintot, adnak érte 237 schillinget. A kemping konyhájában finom túrós puliszkát készítünk, megebédelünk, benzint tankolunk, és 17 órakor a már ismert úton elindulunk Passau irányába. Este nyolc után újra az osztrák-

német határátkelőnél vagyunk. Most már rendesebb határőrökkel találkozunk, nem vámolnak semmit. Egész éjszaka utazunk a rendezett autópályán, a kocs sebessége eléri a 130-150 km/órát. Passauban újra tankolunk. Késő este van, megkeressük a Moldovan családot. Kissé meglepődve fogadnak, de a beszélgetés alatt megnyugszanak, hűsítő itallal kínálnak. Vilu a kocsinál marad. Hogy enyhítsük az idegenkedést, W. Ö. a névjegykártyáját és a németországi címét is odaadja a Moldovan családnak. A címüket a mentőállomáson dolgozó Szentjánosi Izabella asszisztensnőtől kaptam, akinek Moldovan a nagybátyja volt. (Másfél évvel a nagy körút után a feleségem is járt náluk Gál Rozália doktornővel, őket már nagyon barátságosan fogadták. Bellának egy nagy csomag ruhát küldtek, a feleségem pedig egy prêmes nagykabátot kapott ajándékba.)

Az éjszaka folyamán benzin nélkül maradunk, egy német állampolgár segít ki 10 literrel (100 DM), közben Vilu veszi át a vezetést. Késő éjszaka van, nagy a teherforgalom.

Június 16., 1 óra, millió féklámpa világít előttünk, gyűlnek az autók, baleset történt, több mint két órát időzünk, amíg az út felszabadul. Négy órára Mainzba érkezünk. W. Ö. szüleihez megyünk, ahol kilenc napra letelepedünk, amíg a megadott címet megkeressük, gyűjtjük a német valutát (DM), közben több rövidebb kirándulást is szervezünk. Az eddig megtett út 2052 km. A W. családdal régi barátok vagyunk, szeretettel fogadnak. A környezet nagyon zajos, mivel a szomszédságban egy tűzoltóalakulat van, amit éjjelnappal riasztanak. Állandóan szirénáznak, lassan már mi is megszokjuk a zajt.

Ottlétünk első napján, június 17-én a Rajna mentére látogatunk. Ez a vidék a teraszos szőlőtermesztésről híres, sokat fotózunk. 18 óra körül Mayschosszban betérünk egy borpincébe, tele berúgott nőkkel és lezserül öltözött katonákkal. Másnap a Caritashoz megyünk, ahol megajándékoznak 120 márkával. Este körséta Wiesbadenben, ahol sok az éjjeli bár. Az egyikben ottjártunkkor épp szexfilmet vetítenek, bemutatva a nyugati kultúra undorító alakulását.

G o n d o l a t o k

Gagyi László
(1910. június 22., Fintaháza – 1991. december 20.,
Marosvásárhely)

1929-ben végezte a nagyenyedi tanítóképzőt, ekkor jelent meg első novelláskötete, a *Szomorúságok énekei*. 1932-ben követte a *Bánataratók*. Makkai Sándor hívására jelentkezik a marosvásárhelyi Református Kollégiumban tanítónak. 1934-ben a Kemény Zsigmond Társaság tagjai közé választja. Az 1938-as esztendő emlékezetes marad számára: ekkor jelenik meg második regénye, a *Kiválasztottak*, s ugyanabban az évben hívja Meg Kemény János a marosvécsi találkozóra. „Kemény János meghívója olthatatlan tüzet gyújtott bennem. (...) A beszélgetések és a viták döntő hatással voltak rám, mintegy megnőttem bennük, és e naptól úgy érzem, hogy életünk és sorsunk egyes kérdéseiről személyesen felelős vagyok” – vallja visszaemlékezéseiben. Egymás után jelennek meg regényei és novelláskötetei, színdarabokat is ír, cikkei régi és új erdélyi lapokban látnak napvilágot.

81 éves korában hunyt el. A marosvásárhelyi református temetőben nyugszik, nem messze tanártársától, Molter Károlytól.

Forrásanyag: Adamovits Sándor – A vécsi vár vendégei

U i c c p a r á d é

Egy ember nyugtalanul jelentkezik az orvosnál:

– Doktor úr! Képzelve, minden este, amikor lefekszem aludni, álmomban hozzám jön egy manó, és azt mondja: – Most pisilünk! – és olyankor mindig bespisilek. Tud valamit ez ellen?

– Talán igen – feleli az orvos. – Ha álmában megint megjelenik az a manó, mondja neki ezt: – Most nem pisilünk! Az ember megfogadja a tanácsot. Este lefekszik aludni. Álmában megint megjelenik a manó. Az ember hangosan kiabál: – Most nem pisilünk! Most nem pisilünk!

– Igazad van – feleli a manó –, most nem pisilünk. Most kakilunk!

Súlyos műtét után a beteg ébredzik. Egy ismerős arc hajlik fölé.

– Doktor úr, hogyan sikerült a műtét?

– A műtét nem sikerült valami jól, és én nem az orvosom vagyok, hanem Szent Péter.

Ült a varjú az ágon, és nem csinált semmit. Arra ment a nyuszika és megkérdezte a varjútól: – Varjú koma, nem zavarna, ha én is leülnék ide az árnyékba, és egész nap semmit se csinálnék?

– Engem ugyan nem. Ül csak le és lazíts te is! – mondta a varjú. A nyuszika így is tett. Leült az árnyékba és nem csinált semmit egész nap. Délután aztán arra járt a róka, meglátta a lazító nyuszt, és megette. Mi a tanulság?

Ahhoz, hogy egész nap csak lazálhass, nagyon magasan kell ülnöd...

A cigány elmegy a szemorvoshoz, mert látászavarokkal küszködik. A szemorvos leülteti pár méterre a táblától és így szól: – El tudja olvasni?

– Nem – válaszolja a cigány.

Az orvos próbaszemüveget tesz fel neki: – És így?

– Így sem.

Ez így megy egy jó darabig. Mikor a

cigány a legerősebb szemüvegre is rázza a fejét, az orvos rákiabál: – Maga ugrat engem! Nem létezik, hogy még ezzel sem tudja elolvasni!

– Dehogy ugratom én, drága doktor úr, én tényleg nem tudok olvasni!

Főnök a beosztottjához:

– Kovács, ezen a héten már ötödször késett a munkából! Tudja, mit jelent ez?

– Akkor már biztos péntek van...

Az anyós és a veje gyalog mennek fel az emeletre, mert elromlott a lift. A vő hamar a harmadikra ér, mikor az anyós még csak az elsőn piheg.

– Mama, az isten áldja meg, mozogjon már egy kicsit gyorsabban...

– Meglátom majd, fiam, hogy hetvenévesen hogyan fogsz így felszaladni a harmadikra...

– A rohadt életbe, mama, még azt is meg akarja élni?

**AZ ÓLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
FABIÁN GIZELLA**

**SZÁSZRÉGEN és
VIDÉKE**

Kiadja: a szászrégeni
KOLPING CSALÁDI
TÁRSULÁS
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csermátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre.

F szerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztő bizottsági tagok: Balla Árpád, Bartha József, Demeter József, dr. Horváth Erzsébet, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atila, Nemes Árpád, Pakó Benedek, Sárkány Káronyi Iringó, Szabó Antal, Székely Rozália.

A m. szakai szerkesztést és nyomdai el. készítést az IMPRESS KIADÓ végezte.

Weboldal: Madaras Péter

Készült a marosvásárhelyi

I. I. MURE AN OMF LEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro;

E-mail: madaraspeter@yahoo.com,

fandras59@yahoo.com

Főtámogatók: RMDSZ Főtitkarsága, RMDSZ, Communitas Alapítvány, Szászrégeni Vállalkozók Egyesülete.

Támogatók: Fodor Sándor – Marosvásárhely, György Magdolna – Csíkszereda, Rákosi Magdolna – Sepsiszentgyörgy, Papp Zoltán – Szászrégen.

Ára: 2 lej